

Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА МАЙНОВІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Автор посібника:

Носік Ю. В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри інтелектуальної власності юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Відповідальне редагування:

Соломко О. В., експерт з виконавчого провадження
Попов Ю. Ю., головний експерт із правознавства Центру комерційного права
Волков А. С., начальник відділу розвитку законодавства Центру комерційного права
Ніколаєв І. С., науковий консультант із правознавства Центру комерційного права

Посібник “Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні” висвітлює порядок та особливості звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності як на один із активів боржника, за рахунок реалізації якого можна повністю або частково виконати рішення майнового характеру, що перебуває у провадженні приватного чи державного виконавця.

У посібнику розглянуто загальну характеристику майнових прав інтелектуальної власності як об'єкта стягнення у виконавчому провадженні, розкрито стратегію і тактику виявлення їх у майні боржника, особливості опису, арешту, оцінки та реалізації таких прав на торгах, а також шляхи вирішення окремих проблем, що пов'язані з юридичним оформленням переходу прав інтелектуальної власності, на які було звернуто стягнення.

Методичний посібник розрахований на приватних і державних виконавців, арбітражних керуючих, адвокатів, юрисконсультів, патентних повірених, фахівців у галузі права та у сфері інтелектуальної власності, викладачів і студентів юридичних вузів.

Посібник видано за підтримки американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Видання не обов'язково відображає позицію USAID чи уряду США. За зміст несе відповідальність благодійна організація “Центр комерційного права”.

Відгуки та пропозиції просимо надсилати за адресою:
01004, м. Київ, вул. Шовковична, 42-44.
Тел.: (044) 490-65-75.
E-mail: clc@clc.com.ua
Web-site: <http://www.commerciallaw.com.ua>

Носік Ю. В. Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні. — К., 2017. — 40 с.

ISBN 978-617-7533-22-0

© Центр комерційного права, 2017
© Носік Ю. В., 2017

Зміст

Передмова.....	4
Список скорочень.....	5
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ СТЯГНЕННЯ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	6
1.1. Поняття прав інтелектуальної власності.....	7
1.2. Система прав інтелектуальної власності.....	7
1.3. Види прав інтелектуальної власності.....	9
1.3.1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.....	9
1.3.2. Майнові права інтелектуальної власності.....	10
1.3.2.1. Обмежено оборотоздатні МПІВ.....	11
1.3.2.2. Права, невіддільні від підприємства боржника.....	13
1.3.2.2.1. Право попереднього користувача.....	14
1.3.2.2.2. Права на комерційне найменування.....	15
1.3.2.2.3. Права на комерційну таємницю.....	15
1.3.2.2.4. Права на географічне зазначення і раціоналізаторську пропозицію.....	15
1.3.2.3. Необоротоздатні МПІВ: право слідування.....	16
РОЗДІЛ 2. ВИЯВЛЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СЕРЕД МАЙНА БОРЖНИКА.....	17
2.1. Промислова власність.....	18
2.1.1. Виявлення МПІВ боржника за допомогою державних реєстрів.....	18
2.1.2. Пошук у бюлетенях.....	22
2.1.3. Запит виконавця про надання інформації.....	23
2.2. Авторські та суміжні права.....	23
2.3. Декларація боржника про належні МПІВ.....	25
2.4. МПІВ за даними бухгалтерського обліку.....	25
2.5. Визначення частки боржника у МПІВ, яка належить боржнику спільно з іншими особами.....	27
РОЗДІЛ 3. ОПИС ТА АРЕШТ МПІВ.....	28
РОЗДІЛ 4. ОЦІНКА МПІВ БОРЖНИКА.....	30
РОЗДІЛ 5. РЕАЛІЗАЦІЯ АРЕШТОВАНИХ МПІВ.....	32
РОЗДІЛ 6. ПЕРЕХІД МПІВ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ.....	36
6.1. Перехід авторських і суміжних прав.....	37
6.2. Перехід прав промислової власності.....	37

Передмова

Шановні читачі!

Ви тримаєте в руках перший в Україні практичний посібник, який допоможе зорієнтуватися у питаннях звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності. Такі питання, як можливість розширення бази об'єктів, на які можливо звернути стягнення у виконавчому провадженні, неодноразово піднімалися державними виконавцями та стягувачами, адже існуюча сьогодні практика визначати в якості об'єктів стягнення у виконавчому провадженні виключно предмети матеріального світу, очевидно, не відповідає реаліям економічних відносин у суспільстві. Нематеріальні об'єкти цивільних прав, і прав інтелектуальної власності зокрема, вже давно стали об'єктом цивільного обороту та

успішно використовуються як об'єкт, що має вартісний вираз. Тому цілком логічно постає питання можливості звернення стягнення на нематеріальні активи боржника у виконавчому провадженні.

Нематеріальні активи у виконавчому провадженні можуть мати різноманітний вираз виходячи зі специфіки цивільної оборотоздатності, а тому є доцільним розглядати питання можливості стягнення на кожен вид таких об'єктів окремо. В українському законодавстві однією з найбільш законодавчо розроблених є тема майнових прав інтелектуальної власності, а тому логіка підказувала необхідність визначити методiku роботи державних та приватних виконавців щодо звернення стягнення на об'єкти прав інтелектуальної власності.

Хоча питання можливості звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності є новими у виконавчому провадженні, все ж приклади успішного звернення стягнення на ці права вже існують у практиці виконавців.

Тому сподіваємось, що викладені в цьому посібнику методичні рекомендації стануть дієвим інструментом у діяльності державних та приватних виконавців, а стягувачів зможуть зорієнтувати на можливий пошук додаткових резервів у виконавчому провадженні.

*Сергій Шкляр,
Заступник Міністра юстиції України*

Список скорочень

Виконавець	Державний виконавець, приватний виконавець
ЗУ АП	Закон України “Про авторське право і суміжні права” №3792-ХІ від 23.12.1993
ЗУ ВП	Закон України “Про виконавче провадження” від 2 червня 2016 року № 1404-VIII
Інструкція	Інструкція з організації примусового виконання рішень, затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 №512/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 2 квітня 2012 року за №489/20802
МПІВ	Майнові права інтелектуальної власності
МЕРТ	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
МОН	Міністерство освіти і науки України
Порядок	Порядок реалізації арештованого майна, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2831/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 вересня 2016 року за № 1301/29431
ЦК України	Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV
ЦМК	Цілісний майновий комплекс

Розділ 1. Загальні положення про права інтелектуальної власності як об'єкт стягнення у виконавчому провадженні

Одним із заходів примусового виконання рішень (ч. 1 ст. 10 ЗУ ВП) закон визначає звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності. Хоча спеціальні норми, які регулюють питання звернення стягнення на майно у виконавчому провадженні, не визначають самого поняття майна та об'єктів, які до нього входять, однак загальне визначення майна в ЦК України (ст. 190) передбачає серед його видів наявність також майнових прав. Таким чином, майнові права інтелектуальної власності є одним із видів майна у виконавчому провадженні, на які може бути звернено стягнення у встановленому законом порядку.

Права інтелектуальної власності займають самостійне місце у системі цивільних прав поряд із речовими, зобов'язальними, особистими немайновими, спадковими і сімейними правами. Як окремий вид цивільних прав суб'єктивні права інтелектуальної власності характеризуються особливим змістом, колом об'єктів, суб'єктивним складом, специфічними підставами виникнення, зміни та припинення, порядком здійснення і захисту цих прав.

У сучасних умовах належні боржникові права інтелектуальної власності є важливим, а часто навіть ключовим елементом його бізнесової чи іншої економічної діяльності. Цінність прав інтелектуальної власності, якими володіє боржник, як правило, відома діловим партнерам, кредиторам і конкурентам боржника. Ефективно реалізувати економічний потенціал МПІВ боржника у виконавчому провадженні є завданням виконавця.

В цьому розділі посібника коротко викладено поняття, ознаки, класифікацію та ключові особливості прав інтелектуальної власності, які мають важливе значення для правильної організації та здійснення виконавцем звернення стягнення на МПІВ у виконавчому провадженні. Одразу слід зазначити, що у виконавчому провадженні стягнення може бути звернено практично на всі МПІВ боржника, за винятком прав та з урахуванням особливостей, зазначених у підрозділах 1.3.2.1. — 1.3.2.3. цього посібника.

1.1. Поняття прав інтелектуальної власності

Суб'єктивне право інтелектуальної власності — це право особи на результат її інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності.

Перелік результатів інтелектуальної, творчої діяльності та інших об'єктів, на які виникають права інтелектуальної власності, визначено ЦК України та спеціальними законами України, що регулюють відносини у сфері інтелектуальної власності, зокрема:

- Законом України “Про авторське право і суміжні права”;
- Законом України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”;
- Законом України “Про охорону прав на промислові зразки”;
- “Про охорону прав на знаки для товарів та послуг”;
- “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем”;
- “Про охорону прав на сорти рослин”;
- “Про племінну справу у тваринництві”.

1.2. Система прав інтелектуальної власності

Права інтелектуальної власності у вітчизняній науці поділяють на кілька видів, виходячи з особливостей їх об'єктів, суб'єктів, змісту, підстав виникнення, зміни, припинення і порядку захисту. До системи прав інтелектуальної власності входять:

Система прав інтелектуальної власності	1. Права на об'єкти авторського права
	2. Права на об'єкти суміжних прав
	3. Права на об'єкти патентного права
	4. Права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг
	5. Права на нові (нетрадиційні) об'єкти права інтелектуальної власності

1) права на об'єкти авторського права:

- літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру;
- виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- комп'ютерні програми;
- бази даних;
- музичні твори з текстом і без тексту;
- драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

- аудіовізуальні твори;
- твори образотворчого мистецтва;
- твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;
- фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;
- твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо;
- ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;
- сценічні обробки літературних творів і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;
- похідні твори;
- збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини;
- тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;
- інші твори;

2) *права на об'єкти суміжних прав* (виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення);

3) *права на об'єкти патентного права* (винаходи, корисні моделі, промислові зразки);

4) *права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг* (комерційні найменування, торговельні марки, географічні зазначення);

5) *права на нові (нетрадиційні) об'єкти права інтелектуальної власності* (наукові відкриття, компонування (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин, комерційна таємниця).

Права на об'єкти патентного права, права на засоби індивідуалізації та права на нові об'єкти інтелектуальної власності в теорії цивільного права об'єднують терміном “промислова власність”.

1.3. Види прав інтелектуальної власності

У ЦК України (ст. 418, 423, 424) виділено два види прав інтелектуальної власності:

- а) особисті немайнові права інтелектуальної власності;
- б) майнові права інтелектуальної власності.

Види суб'єктивних прав інтелектуальної власності	
Особисті немайнові права	Майнові права

Перелік і зміст особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності щодо конкретних об'єктів права інтелектуальної власності визначається ЦК України і спеціальними законами, зокрема:

- Законом України “Про авторське право і суміжні права”;
- Законом України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”;
- Законом України “Про охорону прав на промислові зразки”;
- Законом України “Про охорону прав на знаки для товарів та послуг”;
- Законом України “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем”;
- Законом України “Про охорону прав на сорти рослин”;
- Законом України “Про племінну справу у тваринництві”.

1.3.1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності

Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

- право авторства (право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності) та
- право на недоторканність твору (право перешкоджати будь-якому посяганням на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності).

Законом можуть бути встановлені й інші особисті немайнові права інтелектуальної власності.

Особисті немайнові права інтелектуальної власності не мають економічного змісту, майнової цінності, не виступають в цивільному обороті та не залежать від майнових прав інтелектуальної власності. Вони належать виключно фізичній особі — творцеві об'єкта права інтелектуальної власності та не можуть відчуватися (передаватися). Саме тому особисті немайнові права інтелектуальної власності не можуть бути об'єктом стягнення у виконавчому провадженні, і майнові інтереси стягувача ними задовольнити неможливо.

Окремо в цьому розрізі необхідно зазначити такий вид прав інтелектуальної власності, як *права на наукові відкриття*. Наукове відкриття є знанням, яке ста-

новить особливу цінність для усього людства та для поступу науково-технічного прогресу. При цьому за змістом ст. 458 ЦК України права на наукові відкриття належать лише до особистих немайнових прав, і ця стаття не передбачає можливості виникнення МПІВ. Відповідно, права на наукові відкриття не можуть стати об'єктом стягнення у виконавчому провадженні.

1.3.2. Майнові права інтелектуальної власності

Майновими правами інтелектуальної власності є:

1. право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
2. виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;
3. виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;
4. інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом, наприклад:
 - право слідування в авторському праві;
 - право попереднього користувача в праві промислової власності;
 - право на поширення сорту рослин, породи тварин — в праві на нові (нетрадиційні) об'єкти права інтелектуальної власності).

Майнові права інтелектуальної власності є майном у розумінні ст. 190 ЦК України, відповідно до якої майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Відповідно до ч. 3 ст. 424 ЦК України майнові права інтелектуальної власності можуть бути об'єктом цивільного обігу, використовуватись у зобов'язальних та інших цивільних відносинах. Цим пояснюється юридична допустимість звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні, адже звернення стягнення на майно — це, по суті, його відчуження, що відбувається в особливому, встановленому законодавством порядку.

Таким чином, на майнові права інтелектуальної власності може звертатися стягнення у виконавчому провадженні, оскільки:

- а) можуть бути оцінені у грошовому (вартісному) виразі;
- б) є відчужуваними, перебувають у цивільному обороті та можуть бути предметом зобов'язальних та інших цивільних відносин.

Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності є заходом примусового виконання рішень (п. 1 ч. 1 ст. 10 ЗУ ВП), тобто тим законодавчо передбаченим випадком, коли особа може бути позбавлена права інтелектуальної власності чи обмежена у його здійсненні без посягання на принцип непорушності прав інтелектуальної власності, встановлений ч. 3 ст. 418 ЦК України. Звернення стягнення на МПІВ боржника полягає в їх арешті та примусовій реалізації.

Звернення стягнення на МПІВ боржника відбувається в загальному порядку,

як на рухоме майно. Виконавцю важливо дотримуватися вимог ч. 6 ст. 52 ЗУ ВП щодо черговості реалізації майна боржника — юридичної особи, а саме: в першу чергу реалізується майно, що безпосередньо не використовується у виробництві (предмети інтер'єру офісів, готова продукція та товари тощо); у другу чергу — об'єкти нерухомого майна, верстати, обладнання, інші основні засоби, а також сировина і матеріали, призначені для використання у виробництві. Інформація про те, чи призначені МПІВ для використання у виробництві і чи використовуються вони боржником у виробничих цілях, може бути отримана з різних джерел, у тому числі і з даних бухгалтерського обліку боржника.

Також у системі МПІВ необхідно вирізняти особливі права, які хоч і мають майнову економіко-правову природу, проте стягнення на них у виконавчому провадженні звернути неможливо або таке стягнення є ускладненим, оскільки законом обмежено зміст, коло суб'єктів, підстави виникнення і припинення, умови реалізації таких прав чи розпорядження ними, внаслідок чого перехід таких прав від однієї особи до іншої не відбувається або відбувається в особливому порядку.

Тому залежно від умов та порядку звернення стягнення на МПІВ у виконавчому провадженні їх можна класифікувати на такі види:

1. оборотоздатні МПІВ, звернення стягнення на які здійснюється у загальному порядку без будь-яких обмежень;
2. обмежено оборотоздатні МПІВ, звернення стягнення на які потребує спеціального дозволу компетентного органу;
3. МПІВ, звернення стягнення на які можливе лише у складі підприємства (цілісного майнового комплексу) боржника;
4. необоротоздатні МПІВ, звернення стягнення на які не здійснюється.

1.3.2.1. Обмежено оборотоздатні МПІВ

Обмежено оборотоздатними є права на секретний винахід і секретну корисну модель (інститути права промислової власності), оскільки їх перебування у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом в порядку, визначеному законодавством про охорону державної таємниці та про охорону прав на винаходи і корисні моделі, що, відповідно, зумовлює особливий правовий режим звернення стягнення на такі права.

Порядок реалізації обмежено оборотоздатного майна визначається законодавством (абз. 2 ч. 4 ст. 61 ЗУ ВП).

Права, що впливають з патенту на секретний винахід, та права з деклараційного патенту на секретну корисну модель обмежені в цивільному обороті, адже секретний винахід і секретна корисна модель містять інформацію, віднесenu до державної таємниці.

Відповідно до абз. 2 ч. 2 ст. 178 ЦК України види об'єктів цивільних прав, які можуть належати лише певним учасникам обороту або перебування яких

у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом (об'єкти, обмежено оборотоздатні), встановлюються законом.

Обмежена оборотоздатність прав інтелектуальної власності, що випливають із патентів на секретні винаходи і деклараційних патентів на секретні корисні моделі, встановлена Законом України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”, що виявляється в наступному:

- використання секретного винаходу (корисної моделі) власником патенту має здійснюватися з додержанням вимог Закону України “Про державну таємницю” та за погодженням із Державним експертом з питань таємниці;
- виключні права власника патенту (деклараційного патенту) на секретний винахід і деклараційного патенту на секретну корисну модель обмежуються Законом України “Про державну таємницю” і відповідними рішеннями Державного експерта з питань таємниці;
- власник патенту на секретний винахід (корисну модель) може передавати на підставі договору право власності на секретний винахід чи секретну корисну модель тільки за погодженням із Державним експертом з питань таємниці;
- власник патенту на секретний винахід (корисну модель) має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору тільки за погодженням із Державним експертом з питань таємниці;
- власник патенту (деклараційного патенту) на секретний винахід чи деклараційного патенту на секретну корисну модель може видати ліцензію на використання його винаходу (корисної моделі) тільки особі, що має дозвіл доступу до цього винаходу (корисної моделі) від Державного експерта з питань таємниці;
- власник патенту на секретний винахід чи деклараційного патенту на секретну корисну модель не має права подати для офіційної публікації заяву про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі).

Реєстрація секретних винаходів і корисних моделей відбувається у спеціальних реєстрах — Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи, Державний реєстр деклараційних патентів України на секретні корисні моделі. Положення про ці реєстри затверджені наказами МОН України № 739 від 14.11.2001 та № 738 від 14.11.2001 відповідно.

Відомості про видачу патенту на секретний винахід і деклараційного патенту на секретну корисну модель не публікуються. Ознайомлення з відомостями, внесеними до Реєстру, щодо патенту на секретний винахід та деклараційного патенту на секретну корисну модель здійснюється з дотриманням вимог Закону України “Про державну таємницю”.

Наразі існує Порядок здійснення органами державної виконавчої служби виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) стосовно підприємств,

установ, організацій, діяльність яких пов'язана з державною таємницею, затверджений наказом Міністерства юстиції України 23.03.2000 № 10/5а та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.05.2000 за № 278/4499.

Відповідно до п. 4 названого Порядку для забезпечення режиму секретності в роботі з виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) із підприємствами, установами й організаціями з особливим режимом діяльності в органах державної виконавчої служби за дозволом відповідних органів Служби безпеки України у регіонах створюються режимно-секретні органи, які проводять свою діяльність відповідно до чинного законодавства з питань охорони державної таємниці. В органах державної виконавчої служби з незначним обсягом робіт, пов'язаних із державною таємницею, де штатним розписом не передбачено створення режимно-секретних органів, за погодженням із відповідними органами Служби безпеки України в регіонах облік і зберігання секретних документів, а також заходи щодо забезпечення режиму секретності здійснюються особисто керівником органу державної виконавчої служби або спеціально призначеним за його наказом працівником після створення необхідних умов, що забезпечують режим секретності. При цьому органи державної виконавчої служби виконують зазначені вище функції за наявності спеціального дозволу Служби безпеки України на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею. Допуск до державної таємниці надається працівникам державної виконавчої служби відповідними керівниками органів державної виконавчої служби. Хоча вказаний порядок поширюється лише на державних виконавців, однак чинне законодавство про державну таємницю не забороняє отримати відповідний допуск для приватних виконавців. Отже, виявити права інтелектуальної власності на секретний винахід або секретну корисну модель серед майна боржника має змогу лише виконавець, який має відповідний доступ до державної таємниці.

Виявивши серед майна боржника права інтелектуальної власності, що випливають з патенту на секретний винахід або деклараційного патенту на секретну корисну модель, виконавець, який має відповідний доступ до державної таємниці, виносить постанову про опис та арешт таких майнових прав із дотриманням режиму державної таємниці.

1.3.2.2. Права, невіддільні від підприємства боржника

Лише у складі підприємства як цілісного майнового комплексу боржника можуть перейти до іншої особи такі МПІВ:

- I) право попереднього користувача (інститут права промислової власності);
- II) усі МПІВ на такі об'єкти права інтелектуальної власності:
 1. комерційні найменування;
 2. комерційні таємниці;
 3. географічні зазначення;
 4. раціоналізаторські пропозиції;

У тих випадках, коли виконавець здійснює звернення стягнення на ЦМК боржника, до складу якого входять МПІВ, невіддільні від такого ЦМК, інформацію про такі права слід належним чином відобразити в описі об'єкта, що передається на реалізацію, оскільки наявність у складі ЦМК боржника МПІВ може збільшити привабливість і ціну ЦМК, що реалізується.

1.3.2.2.1. Право попереднього користувача

Специфіка права попереднього користувача полягає в тому, що воно виникає в особи не на підставі реєстрації об'єкта інтелектуальної власності з отриманням відповідного охоронного документа (патенту, свідоцтва), а на підставі факту добросовісного використання цього об'єкта раніше за особу, яка оформила охоронний документ.

Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача) (ст. 470, 500 ЦК України).

Існування в боржника права попереднього користувача на торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок може не мати явного формалізованого вираження і, звісно ж, не значиться в державних реєстрах. Найчастіше документальним підтвердженням наявності в боржника такого права є судові рішення про визнання за ним права попереднього користувача на торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок, ухвалені судом за результатами вирішення спору між боржником — попереднім користувачем та особою, яка пізніше оформила на своє ім'я права інтелектуальної власності на цей же об'єкт за реєстраційною процедурою. Судові рішення доступні в Єдиному державному реєстрі судових рішень: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

Право попереднього користувача є вужчим за змістом, ніж право інтелектуальної власності, набуте на підставі реєстрації об'єкта промислової власності — воно включає лише правомочність використання об'єкта й не включає правомочності дозволяти його використання або перешкоджати неправомірному використанню. Крім того, таке право не може бути передане іншим особам окремо від цілісного майнового комплексу боржника.

Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Тож якщо виявлене виконавцем право інтелектуальної власності боржника є правом попереднього користувача на торговельну марку, винахід, корисну модель, промисловий зразок, то стягнення на таке право окремо від підприємства як цілісного майнового комплексу боржника не звертається.

1.3.2.2.2. Права на комерційне найменування

Відповідно до ч. 2 ст. 490 ЦК України майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом із цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною. Права інтелектуальної власності на комерційне найменування не можуть бути відокремлені від ЦМК і завжди слідує за ним.

Таким чином, виконавець не може реалізувати права на комерційне найменування окремо від ЦМК боржника.

1.3.2.2.3. Права на комерційну таємницю

Відповідно до ст. 508 і 505 ЦК України строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю обмежується строком існування сукупності таких ознак комерційної таємниці, як секретність та нелегкодоступність інформації, комерційна цінність та захищеність.

Якщо виконавець виявить, опише і виставить на публічні електронні торги комерційну таємницю боржника, то, вочевидь, вона втратить ознаку секретності та нелегкодоступності інформації і, відповідно, свою правову охорону. Саме це обумовлює неможливість реалізувати права на комерційну таємницю окремо від ЦМК боржника.

Однак в окремих випадках при можливості зберегти в режимі конфіденційності зміст та деталі комерційної таємниці виконавець може визначити її як реальний об'єкт стягнення.

1.3.2.2.4. Права на географічне зазначення і раціоналізаторську пропозицію

Правовідносини щодо географічного зазначення та раціоналізаторської пропозиції мають особливу правову регламентацію, яка визначається ЦК України та Законом України "Про охорону прав на зазначення походження товарів". При цьому правова природа, а також специфіка обсягу та змісту прав інтелектуальної власності на такі об'єкти інтелектуальної власності, як географічне зазначення та раціоналізаторська пропозиція, не передбачають можливості передачі або переходу цих прав окремо від цілісного майнового комплексу особи.

1.3.2.3. Необоротоздатні МПІВ: право слідування

Необоротоздатним у розумінні ч. 1 ст. 178 ЦК України є право слідування (інститут авторського права), яке є невід'ємними від фізичної особи, тому звернення стягнення на таке право не здійснюється.

В авторському праві право слідування розглядається як невідчужуване успадковане право на одержання грошової суми у розмірі 5% від суми кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору, наступного за відчуженням оригіналу, здійсненим автором. Зазначена сума сплачується продавцем оригіналу твору. Збір і виплата винагороди, одержаної в результаті використання права слідування, здійснюються особисто автором, через його повіреного або через організації колективного управління.

Звернути стягнення безпосередньо на право слідування неможливо через пряму вказівку закону на невідчужуваність цього права (ст. 448 ЦК України, ст. 27 ЗУ "Про АП"). Відповідно до ч. 1 ст. 190 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, право слідування визначається як невідчужуване право, від якого не можна відмовитись, навіть за-здалегідь.

Тим не менше право слідування, належне боржникові, не слід лишати поза увагою, оскільки виконавець вправі звернути стягнення на кошти, що надходять або належать боржникові у зв'язку з реалізацією ним права слідування.

Розділ 2. Виявлення майнових прав інтелектуальної власності серед майна боржника

Виявлення МПІВ боржника необхідно розглядати як складову частину такої стадії виконавчого провадження, як перевірка майнового стану боржника. Виявлення МПІВ боржника полягає у діяльності виконавця з одержання в установленому законом порядку об'єктивної і достовірної інформації з усіх доступних джерел про належні боржникові МПІВ.

Відповідно до ч. 8 ст. 48 ЗУ ВП виконавець проводить перевірку майнового стану боржника у 10-денний строк зі дня відкриття виконавчого провадження. У подальшому така перевірка щодо МПІВ проводиться виконавцем не рідше ніж один раз на три місяці.

Джерелами інформації про належні боржникові МПІВ можуть бути дані відповідних держаних реєстрів, опублікованих бюлетенів, бухгалтерського обліку, декларація боржника, відповіді на офіційні запити виконавця, відомості, що містяться на примірнику твору, охоронні документи, договори про розпорядження МПІВ, укладені за участю боржника, ліцензії, повідомлення у ЗМІ, а також будь-які інші не заборонені законом джерела інформації.

Факт виявлення певних МПІВ боржника виконавець має право оформити актом. Акт — це документ, що фіксує певні факти або події. Оформляється акт про факт виявлення МПІВ з дотриманням вимог п. 8 Розділу 1 Інструкції.

Виявлення майнових прав інтелектуальної власності у майні боржника може бути в одних випадках справою нескладною, а в інших потребуватиме докладання виконавцем чималих професійних зусиль і застосування креативних пошукових підходів. Простіше встановити належність боржникові майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, щодо яких існують державні реєстри (об'єкти патентного права, торговельні марки, компонування інтегральних мікросхем, сорти рослин, породи тварин). І навпаки, нелегко буде виявити і надійно підтвердити належними юридичними засобами МПІВ боржника, централізований облік яких в Україні не ведеться, як, наприклад, авторські і суміжні права. В цьому розділі посібника розглянуто основні способи виявлення та джерела інформації про МПІВ боржника, які може використовувати виконавець.

2.1. Промислова власність

2.1.1. Виявлення МПІВ боржника за допомогою державних реєстрів

Об'єкти патентного права, торговельні марки, топографії інтегральних мікросхем

Джерелом інформації про права інтелектуальної власності боржника на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та компонування інтегральних мікросхем є відповідні державні реєстри, а саме:

1. Державний реєстр патентів України на винаходи;
2. Державний реєстр патентів України на корисні моделі;
3. Державний реєстр патентів України на промислові зразки;
4. Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг;
5. Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем.

Кожен із цих реєстрів є сукупністю офіційних відомостей щодо державної реєстрації патентів і свідоцтв України на відповідний об'єкт права інтелектуальної власності, які постійно зберігаються на електронному та/або паперовому носіях.

Порядок ведення зазначених реєстрів регулюється наказами МОН України, якими затверджені положення про кожен реєстр:

- патентів України на винаходи — № 291 від 12.04.2001;
- патентів України на корисні моделі — № 469 від 20.06.2001;
- патентів України на промислові зразки — № 290 від 12.04.2001;
- свідоцтв України на знаки для товарів і послуг — № 10 від 10.01.2002;
- топографій інтегральних мікросхем — № 292 від 12.04.2001.

В усіх перелічених нормативно-правових актах є положення про те, що реєстри формує Державна служба інтелектуальної власності України, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра освіти і науки, молоді та спорту України. Разом з тим слід мати на увазі, що Державну службу інтелектуальної власності України нині ліквідовано і здійснення її функцій та повноважень з 19 травня 2017 року покладено на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2017 № 320).

Відомості з Державних реєстрів патентів України на винаходи і корисні моделі, а також про зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг та про добре відомі знаки в Україні доступні в інтернеті на сайті Державного підприємства “Український інститут інтелектуальної власності” (Укрпатент) <http://www.uipv.org> у розділі “Бази даних та інформаційно-довідкові системи”:

Об'єкт ПІВ	Посилання до бази даних
Винаходи, корисні моделі	http://base.uipv.org/searchINV/
Промислові зразки	http://base.uipv.org/searchBul/search.php?dbname=certpp
Торговельні марки: зареєстровані	http://base.uipv.org/searchBUL/search.php?dbname=certtm
Торговельні марки: добре відомі	http://base.uipv.org/searchBul/search.php?dbname=certwkm

Усі записи Державного реєстру України топографій інтегральних мікросхем (їх усього 13) містяться на сайті Державної служби інтелектуальної власності у розділі “Державні реєстри” за посиланням http://sips.gov.ua/ua/vid_dr_tim, який досі функціонує. Можна припустити, що у зв'язку з ліквідацією Державної служби інтелектуальної власності Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем у майбутньому буде розміщено серед інформаційних ресурсів Міністерства економічного розвитку і торгівлі.

Водночас варто відзначити низьку вірогідність практичної роботи виконавця з топографіями інтегральних мікросхем у виконавчому провадженні, адже за 20 років існування системи правової охорони таких топографій в Україні їх було зареєстровано всього 13 на ім'я лише трьох заявників.

Пошук у доступних базах даних виконується за численними критеріями, в тому числі й за іменем чи назвою власника (у відповідне поле вводяться дані боржника):

The image shows a web-based search interface. It features a list of search criteria, each with a dropdown menu and a search icon. The criteria are: (86) Номер заявки РСТ (PCT application number), (86) Дата подання заявки РСТ (PCT application date), (71) Заявник (Applicant), (72) Винахідник (Inventor), (73) Власник (Owner), and (74) Представник (Representative). Below this list is a section titled 'Поля повнотекстового пошуку' (Full-text search fields) with three sub-fields: 'Опис' (Description), 'Реферат' (Abstract), and 'Формула' (Formula). At the bottom, there are 'Пошук' (Search) and 'Очистити все' (Clear all) buttons. The field for '(73) Власник' is highlighted with a red circle.

В отриманих результатах пошуку на особу, якій належать майнові права інтелектуальної власності, вказуватиме запис у графі “власник”. Водночас особи, які зазначені у графах “заявник”, “винахідник”, “автор”, “адресат”, “представник” тощо, не є правоволодільцями майнових прав інтелектуальної власності. Винахідникам та авторам, наприклад, можуть належати особисті немайнові права інтелектуальної власності, які є невідчужуваними і на які не звертається стягнення у виконавчому провадженні.

Сорти рослин

У пошуку прав інтелектуальної власності боржника на сорт рослин виконавець має звернутись до спеціальних реєстрів, які веде Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) (Постанова КМУ від 2 вересня 2015 року №667 “Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів”):

- Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні (Реєстр сортів), — містить сукупність офіційних відомостей щодо державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, які постійно зберігаються на електронному та паперовому носіях. Правовий режим Реєстру сортів визначено Законом України “Про охорону прав на сорти рослин” та Постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 року №686 “Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні”;
- Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорти рослин (Реєстр патентів) — містить сукупність офіційних відомостей щодо державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, які постійно зберігаються на електронному та паперовому носіях. Правовий режим Реєстру патентів визначено Законом України “Про охорону прав на сорти рослин”

та Наказом Міністерства аграрної політики України від 13.12.2002 №390 “Про затвердження Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та видачу патентів України на сорти рослин”.

Згадані вище два реєстри стосуються двох різних видів майнових МПІВ, які передбачені законодавством України. Так, у ст. 485 ЦК України та в Законі України “Про охорону прав на сорти рослин” закріплено, що право інтелектуальної власності на сорт рослин становлять: а) майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом; б) майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, породи тварин, засвідчене державною реєстрацією. Це і обумовило існування двох різних реєстрів у сфері охорони прав на сорти рослин в Україні.

Реєстр	Вид майнових ПІВ	Зміст прав
Реєстр сортів	Майнове ПІВ на поширення сорту	Право на поширення сорту (пропонування до продажу, продаж або інший комерційний обіг) Право на дозвіл чи заборону поширення сорту іншими особами
Реєстр патентів	Майнові ПІВ на сорт	Право на використання сорту (виробництво або відтворення (з метою розмноження); доведення до кондиції з метою розмноження; пропонування до продажу; продаж або інший комерційний обіг; вивезення за межі митної території України; ввезення на митну територію України; зберігання для будь-якої із вищезазначених цілей Виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами

Відомості Державного реєстру сортів та Реєстру патентів відкриті для загального ознайомлення та доступні в інтернеті на сайті Українського інституту експертизи сортів рослин в розділі “Реєстри”: <http://sops.gov.ua/reiestr-sortiv-roslyn-ukrainy> та <http://sops.gov.ua/reiestr-patentiv>. Наразі вони пропонуються в PDF-форматі.

Породи тварин

Інформацію про авторів нових порід тварин містить Державний

реєстр селекційних досягнень у тваринництві (Селекційний реєстр), який ведеться Міністерством аграрної політики та продовольства України. Правовий режим цього реєстру визначено Законом України “Про племінну справу у тваринництві” та Положенням про Державний реєстр селекційних досягнень у тваринництві, затвердженим Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 02.07.2012 №385 “Про затвердження положень щодо проведення апробації та реєстрації селекційних досягнень у тваринництві”.

Відомості з цього реєстру не перебувають в онлайн-доступі. Один раз на п'ять років Міністерство аграрної політики та продовольства України або наукові установи Національної академії аграрних наук України забезпечують підготовку до друку та видання Селекційного реєстру. Тому видані друком Селекційні реєстри не можна вважати достовірними і надійними джерелами інформації, оскільки з моменту видання у реєстрі можуть відбутися зміни або ж у нього не будуть внесені відомості, які потрібні виконавцеві.

Отже, аби одержати достовірну інформацію про належність боржникові прав на селекційне досягнення у тваринництві (породу тварин), виконавець має звернутися з відповідним запитом до Мінагрополітики України.

МПІВ на породу тварин, а також можливість їх участі у цивільному обороті (передачі однією особою іншій) встановлені Цивільним кодексом України. Закон України “Про племінну справу у тваринництві” поки залишається не приведеним у відповідність до ЦК України щодо визначення змісту, порядку здійснення і передачі (відчуження) іншим особам МПІВ на породу тварин.

2.1.2. Пошук у бюлетенях

Альтернативним джерелом одержання інформації з наведених Державних реєстрів можуть бути друковані офіційні видання — бюлетень “Промислова власність” та бюлетень “Охорона прав на сорти рослин”.

В бюлетені “Промислова власність” публікуються всі відомості, що

занесені до реєстрів патентів України на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, свідоцтва України на знаки для товарів і послуг та топографій інтегральних мікросхем.

Відомості, що внесені до Реєстру сортів рослин України та Реєстру патентів (на сорти рослин), публікуються в офіційному виданні — бюлетені “Охорона прав на сорти рослин”.

Щоправда, пошук відомостей про належні боржникові права інтелектуальної власності в опублікованих бюлетенях — справа доволі трудо- і часомістка, вдаватися до якої необхідно в разі відсутності доступу до відомостей з реєстрів електронними каналами.

2.1.3. Запит виконавця про надання інформації

На підставі п. 3 ч. 3 ст. 18 ЗУ ВП, п. 11 Розділу 1 Інструкції виконавець має право направити запит до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та/або до Укрпатенту, а також до Міністерства аграрної політики та продовольства України та/або Українського інституту експертизи сортів рослин щодо надання інформації з державних реєстрів, розглянутих вище, про належні боржникові права інтелектуальної власності.

Запит виконавця є письмовим документом, який є обов'язковим для виконання органами, установами, організаціями, посадовими і фізичними особами щодо надання виконавцю інформації, документів або їх копій, необхідних для здійснення його повноважень. Вимоги до форми запиту виконавця встановлені в п. 12 Розділу 1 Інструкції.

2.2. Авторські та суміжні права

Майнові авторські та суміжні права боржника можуть мати неабияку цінність, тож звернення стягнення на них могло б істотно сприяти задоволенню вимог стягувача. Наприклад, високою буде вартість майнових авторських прав на слова та/або музику до популярної пісні, на переклад та ексклюзивне видання друком у певній країні світового бестселера, на його екранізацію, на сучасну комп'ютерну гру, на комп'ютерну програму, яка забезпечує ведення бізнесу, на рідкісний фотознімок, на архітектурний проект унікальної будівлі, на кінематографічний твір...

Виявити майнові права інтелектуальної власності боржника на твори у галузі науки, літератури і мистецтва (авторські права), перелік яких наведено у главі 1.2 цього посібника, і документально зафіксувати їх належність саме боржникові на момент накладення арешту доволі складно з ряду причин. Встановлення належності майнових авторських прав боржникові пов'язане майже з такими самими проблемами, як і встановлення належності прав боржника на рухоме майно.

По-перше, за законом авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення (принцип автоматичної охорони), причому для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Саме тому в Україні немає єдиного чи державного реєстру авторських прав та фактів їх передачі порівняно з тим, як це зроблено щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків, свідоцтва на знаки для товарів і послуг та іншого.

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права ав-

тора на твір, здійснюється в Україні відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756 “Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір”. Така реєстрація відбувається, по-перше, добровільно, а отже, не є всеохоплюючою, і по-друге, формально, тобто під час реєстрації, ніким не перевіряється справжність авторства, дійсність і законність правочинів з передачі авторських прав тощо.

Тому виконавцям слід враховувати, що відомості з Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір та Державного реєстру договорів, які стосуються права автора на твір, у ряді випадків не відображають фактичний стан справ із належністю майнових авторських прав боржникові, адже такі права вже могли бути передані ним іншим особам раніше.

По-друге, відповідно до ч. 1 ст 11 ЗУ АП автором твору вважається особа, зазначена як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства). Саме автор є первинним суб'єктом, якому належить авторське право. Проте наявність примірника твору, на якому автором зазначений боржник, зовсім не означає, що боржник не передав свої майнові права на твір іншій особі раніше, наприклад, видавництву, продюсеру тощо. Крім того, твори можуть бути опубліковані анонімно чи під псевдонімом.

По-третє, майнові права інтелектуальної власності передаються від особи до особи (фізичної чи юридичної) за договорами, складеними у простій письмовій формі, які нотаріально не посвідчуються і ніде не реєструються.

Тим не менше у разі виявлення майнових авторських прав боржника виконавцеві слід вживати всіх заходів щодо звернення стягнення на такі права, доки заінтересована особа не доведе, що ці права не належать боржнику.

З метою виявлення майнових авторських прав у майні боржника виконавець має вжити, зокрема, таких заходів.

1. Направити запит до МЕРТ України щодо зареєстрованих на боржника авторських прав чи зареєстрованих договорів, які стосуються прав автора на твір і стороною яких є боржник. Цю ж саму інформацію можна також знайти в офіційному бюлетені “Авторське право і суміжні права” та в “Каталозі державної реєстрації”, що видавався ліквідованою Державною службою інтелектуальної власності. Онлайн-доступ за лінком: <http://sips.gov.ua/ua/bulleten-copyright-digital-ver?s=print>.
2. Направити запит до організації колективного управління про те, чи перебувають в їхньому управлінні майнові ав-

торські права боржника, якщо так, то які. Реєстр організацій колективного управління, які працюють в Україні, доступний онлайн: http://sips.gov.ua/ua/vid_z_reestru_oku.

3. Вивчити примірник твору (видання літературного твору, носій комп'ютерної програми, аудіовізуального твору тощо) на предмет задекларованих авторських прав. Особа, яка має авторське право (автор твору чи будь-яка інша особа, якій на законних підставах передано авторське майнове право на цей твір), для сповіщення про свої права може використовувати знак охорони авторського права — ©.

2.3. Декларація боржника про належні МПІВ

Джерелом інформації про МПІВ боржника на об'єкти промислової власності та об'єкти авторського і суміжних прав може стати декларація боржника про доходи та майно.

Відповідно до ч. 5 ст. 26 ЗУ ВП при виконанні рішення майнового характеру в постанові про відкриття виконавчого провадження виконавець зазначає про обов'язок боржника подати декларацію про доходи та майно боржника за формою, встановленою у додатках 1 і 2 до Інструкції, протягом п'яти робочих днів з дня відкриття виконавчого провадження та попереджає його про відповідальність за неподання такої декларації або внесення до неї завідомо неправдивих відомостей.

Відповідно до ч. 5 ст. 19 ЗУ ВП боржник за рішеннями майнового характеру зобов'язаний подати виконавцю протягом п'яти робочих днів з дня відкриття виконавчого провадження декларацію про доходи та майно боржника, зокрема про майно, яким він володіє спільно з іншими особами, про рахунки у банках чи інших фінансових установах, про майно, що перебуває в заставі (іпотеці) або в інших осіб, чи про кошти та майно, належні йому від інших осіб, за формою, встановленою Міністерством юстиції України.

Належні боржникові майнові права інтелектуальної власності мають бути відображені в розділі “Інше майно” декларації.

2.4. МПІВ за даними бухгалтерського обліку

Відповідно до ч. 9 ст. 56 ЗУ ВП під час проведення опису майна боржника — юридичної особи та накладення арешту на нього виконавець також використовує відомості щодо належного боржнику майна за даними бухгалтерського обліку.

Майнові права інтелектуальної власності відображаються у балансі підприємства як нематеріальні активи. Нематеріальний актив — це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів здійснюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242, за групами — сукупністю однотипних за призначенням і використанням активів. Нематеріальні активи відображаються на синтетичному рахунку 12. Також існує Міжнародний стандарт фінансової звітності 38 “Нематеріальні активи”.

Наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327 затверджено Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта, зокрема, за такими групами:

- права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;
- права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;
- авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, копії даних (бази даних) виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті. До літературних, письмових творів наукового, технічного або іншого характеру належать також результати науково-дослідних, пошукових, дослідно-конструкторських, дослідно-технологічних робіт у формі звіту, документації, комплекти конструкторської і технологічної документації (первинні зразки) тощо.

Введення в господарський оборот об'єктів інтелектуальної власності, їх інвентаризація, виведення (списання) з господарського обороту та ведення аналітичного обліку оформлюється типовими формами первинного обліку, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 22.11.2004 № 732 “Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів”. Для ведення аналітичного обліку та оформлення операцій з іншими нематеріальними активами можуть також застосовуватися ці типові форми первинного обліку із зазначенням у цьому разі назви і реквізитів форми щодо нематеріальних активів.

На кожний об'єкт нематеріальних активів комісією підприємства складається (в одному примірнику) Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів.

На кожний об'єкт нематеріальних активів бухгалтерською службою підприємства за даними Акта введення в господарський оборот відкривається Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних

активів. Допускається також ведення аналітичного обліку в одній інвентарній картці групи однотипних за призначенням та умовами використання об'єктів, що уводяться (надійшли) у господарський оборот в одному календарному місяці та закріплюються за однією відповідальною за їх використання особою.

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з нематеріальними активами наведена у додатку до зазначених вище Методичних рекомендацій.

2.5. Визначення частки боржника у МПІВ, яка належить боржнику спільно з іншими особами

За чинним законодавством України майнові права інтелектуальної власності на той чи інший об'єкт можуть належати кільком особам спільно. Спільне володіння МПІВ виникає, наприклад, в разі співавторства, успадкування МПІВ кількома спадкоємцями, набуття МПІВ кількома особами за договором, створення службового твору/винаходу або твору за замовленням без попереднього розподілу прав на такий твір між замовником і виконавцем та іншого.

Спільне володіння МПІВ боржником з іншими особами може бути:

- сумісним, коли частки співволодільців МПІВ не визначені договором між ними або судовим рішенням;
- частковим, коли частки співволодільців МПІВ визначені.

За правилами ч. 6 ст. 48 ЗУ ВП виконавець, виявивши, що боржник володіє МПІВ разом з іншими особами, має звернутися до суду за загальними правилами підсудності з поданням про визначення частки боржника у спільному майні і лише потім звертати на неї стягнення.

Таке звернення до суду застосовується в разі спільного сумісного володіння МПІВ. В разі спільного часткового володіння МПІВ боржником з іншими особами потреби у зверненні до суду для визначення частки боржника у спільному майні немає, якщо у виконавця наявне достатнє документальне підтвердження факту належності частки боржникові та її розміру.

В законодавстві України про охорону прав інтелектуальної власності, на відміну від речового або корпоративного права, відсутні положення про переважне право співволодільців на придбання частки у МПІВ, яка відчужується. Тому інші особи, спільно з якими боржник володіє МПІВ, не мають такого переважного права. Відповідно, реалізація частки боржника у спільних МПІВ може відбуватися без попереднього пропонування її іншим співволодільцям МПІВ.

Розділ 3. Опис та арешт МПІВ

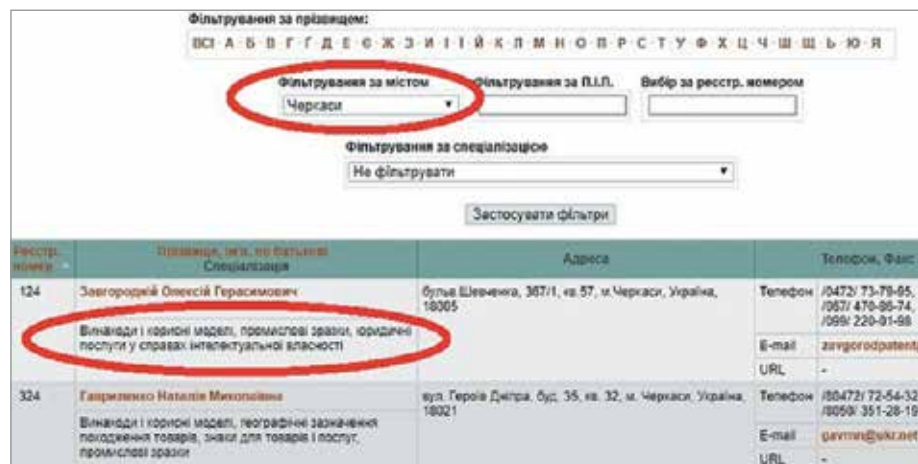
Арешт на МПІВ боржника накладається виконавцем шляхом винесення постанови про опис та арешт майна (коштів) боржника, яка виноситься не пізніше наступного робочого дня після виявлення МПІВ.

У постанові про опис та арешт майна (коштів) боржника повинні бути детально вказані всі відомості про виявлені МПІВ боржника, встановлені виконавцем. Якщо інформацію про МПІВ боржника отримано з державних реєстрів патентів, свідоцтв, інших реєстрів, то в постанові про опис і арешт слід зазначити всі дані, отримані з таких реєстрів.

Виконавець має право залучити для сприяння у виконанні опису виявлених МПІВ боржника спеціаліста — патентного повіреного відповідно до п. 15 ч. 3 ст. 18 та ст 20 ЗУ ВП.

Згідно з п. 2 Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1994 №545, патентний повірений надає фізичним та юридичним особам (далі — особи, яких він представляє) допомогу і послуги, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, представляє інтереси зазначених осіб у Державній службі інтелектуальної власності, а також судових органах, кредитних установах, у відносинах з іншими фізичними та юридичними особами. Патентний повірений є незалежним під час виконання професійних обов'язків і керується у своїй діяльності законодавством України.

Відомості з Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) доступні онлайн за посиланням: http://sips.gov.ua/ua/attorneys_register_2.html. Пошук патентного повіреного можна здійснити у тому числі за містом і спеціалізацією фахівця.

Індексний номер	Прізвище, ім'я, по батькові Спеціалізація	Адреса	Телефон, Факс
124	Завгородній Олександр Герасимович	бульв Шевченка, 367/1, кв. 57, м. Черкаси, Україна, 18305	Телефон: /0472/ 73-79-85, /087/ 470-85-74, /099/ 220-91-88
	Винаходи і корисні моделі, промислові зразки, юридичні послуги у справах інтелектуальної власності		E-mail: zavgorodpatents URL: -
324	Гавриленко Наталія Миколаївна	вул. Героїв Дніпра, буд. 35, кв. 32, м. Черкаси, Україна, 18021	Телефон: /80472/ 72-54-32, /8050/ 351-28-19
	Винаходи і корисні моделі, географічне зазначення походження товарів, знаки для товарів і послуг, промислові зразки		E-mail: gavmir@ukr.net URL: -

В решті, накладаючи арешт на МПІВ боржника, виконавець має дотримуватися звичайних вимог до змісту, форми, порядку складання, підписання та розповсюдження копій постанови про опис та арешт майна (коштів) боржника, встановлених ЗУ ВП та Інструкцією.

Накладення арешту на рухоме майно на підставі рішень уповноважених органів (осіб) у випадках, встановлених законом, належить до публічних обтяжень рухомого майна відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 37 Закону України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”. Відповідно, арешт МПІВ боржника, накладений виконавцем, є публічним обтяженням, яке підлягає реєстрації в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна.

Наказом Мініюсту України від 19.07.2017 №2304/5 державним та приватним виконавцям надано повноваження реєстраторів Державного реєстру обтяжень рухомого майна.

Арешт МПІВ боржника як публічне обтяження набуває чинності з моменту його реєстрації в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна.

Арешт з МПІВ має бути знятий у разі продажу арештованих МПІВ, передачі нереалізованих МПІВ стягувачу або відмови стягувача залишити за собою нереалізовані МПІВ.

Арешт МПІВ як публічне обтяження припиняється на підставі постанови виконавця про зняття арешту з дня її винесення. Відомості про припинення публічного обтяження підлягають реєстрації протягом п'яти днів зі дня його припинення.

Розділ 4. Оцінка МПІВ боржника

Вартість майна у виконавчому провадженні визначається відповідно до положень ст. 57 ЗУ ВП і становить початкову ціну продажу цього майна в разі проведення електронних торгів (ч. 3 ст. 61 ЗУ ВП).

За загальним правилом, визначення вартості майна боржника здійснюється за взаємною згодою сторонами виконавчого провадження. Виконавцю слід за можливості сприяти сторонам виконавчого провадження у досягненні взаємної згоди щодо вартості арештованих МПІВ боржника, оскільки це мінімізує ризики подальшого оскарження результатів визначення вартості МПІВ чи їх оцінки, економить строки виконавчого провадження, зменшує витрати сторін, сприяє реалізації майна за оптимальною ціною.

Визначаючи вартість МПІВ боржника, сторонам виконавчого провадження слід враховувати, що МПІВ зазвичай не належать до майна, яке користується високим попитом, тому розраховувати на ажіотаж серед покупців (крім конкурентів боржника) не слід. Відповідно, якщо початкова (стартова) ціна, за якою МПІВ виставлятимуться на продаж, буде завищеною, інтерес потенційних покупців може бути втрачено, зокрема, через необхідність сплачувати гарантійні внески у розмірі 5% від початкової (стартової) ціни. Не реалізований на електронних торгах об'єкт МПІВ виставлятиметься на повторні електронні торги за ціною, що становить 75% його вартості, а в разі повторної нереалізації — 50% його вартості (ч. 6 ст. 51 ЗУ ВП).

Таким чином, якщо сторони визначають вартість МПІВ надто високою, існує значна вірогідність того, що продати такий об'єкт буде неможливо навіть за умови його повторної уцінки.

Відповідно до ч. 2 ст. 57 ЗУ ВП, якщо сторони виконавчого провадження у 10-денний строк зі дня винесення виконавцем постанови про арешт майна боржника не досягли згоди щодо вартості майна та письмово не повідомили виконавця про визначену ними вартість майна, виконавець самостійно визначає вартість майна боржника.

У разі якщо визначити вартість МПІВ складно, виконавець відповідно до ч. 4 ст. 57 ЗУ ВП має право залучити суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання для проведення оцінки МПІВ боржника. Відповідно до Закону України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” оцінка майнових прав — це процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою відповідними нормативно-правовими актами, і є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності.

Обираючи суб'єкта оціночної діяльності для оцінки МПІВ боржника, виконавець має звернути увагу на його напрям та спеціалізацію оцінки майна. Напрямом оцінки майна, щодо якого дозволена практична діяльність суб'єкта оціночної діяльності, якого залучає виконавець до оцінки МПІВ у виконавчому провадженні,

має бути напрям 2 “Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності” зі спеціалізацією у межах цього напрямку 2.2 “Оцінка прав на об'єкти інтелектуальної власності”. Напрямом та спеціалізацією оцінки майна зазначені у сертифікаті суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання та в Державному реєстрі суб'єктів оціночної діяльності, який ведеться Фондом державного майна України (онлайн доступ: <http://www.spfu.gov.ua/ua/list/spf-estimate-registers-subjects.html>).

Суб'єкт оціночної діяльності виконує оцінку арештованих виконавцем МПІВ боржника на засадах, визначених Законом України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність” та відповідно до:

- Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440;
- Національного стандарту № 4 “Оцінка майнових прав інтелектуальної власності”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 року № 1185;
- Методики оцінки майнових прав інтелектуальної власності, затверджених Наказом Фонду державного майна України від 25.06.2008 № 740.

Виконавець повідомляє про результати оцінки МПІВ сторонам виконавчого провадження не пізніше наступного робочого дня після дня отримання звіту про оцінку. У разі якщо сторони не згодні з результатами оцінки МПІВ, вони мають право оскаржити їх у судовому порядку в 10-денний строк зі дня отримання відповідного повідомлення.

Оскарження в судовому порядку результатів оцінки МПІВ не зупиняє передачі МПІВ на реалізацію, крім випадків зупинення передачі майна на реалізацію судом. Водночас спори сторін виконавчого провадження щодо оцінки арештованого майна негативним чином впливають на виконання судового рішення, спричинюючи затягування процесу реалізації майна, відлякування потенційних покупців та зменшення ціни продажу.

Згідно з ч. 6 ст. 57 ЗУ ВП звіт про оцінку МПІВ у виконавчому провадженні є дійсним протягом шести місяців зі дня його підписання суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання. Після закінчення цього строку оцінка майна проводиться повторно. Якщо строк дійсності звіту про оцінку майна закінчився після передачі МПІВ на реалізацію, повторна оцінка такого майна не проводиться.

Відповідно до п. 3 Розділу 2 Порядку, якщо за письмовим висновком експерта, суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання реалізація арештованих МПІВ боржника неможлива чи недоцільна в силу тих чи інших причин або в разі, якщо витрати, пов'язані зі зверненням стягнення на МПІВ боржника, перевищують грошову суму, за яку вони можуть бути реалізовані, то такі МПІВ не підлягають передачі на реалізацію.

Розділ 5. Реалізація арештованих МПІВ

Реалізація арештованих МПІВ здійснюється шляхом електронних торгів або за фіксованою ціною відповідно до Порядку реалізації арештованого майна, затвердженого Наказом Мініюсту від 29.09.2016 № 2831/5.

Реалізація МПІВ за фіксованою ціною застосовується в тому випадку, якщо їх оціночна вартість не перевищує 50 мінімальних розмірів заробітної плати.

Під час реалізації МПІВ боржника — юридичної особи виконавцю необхідно також дотримати вимог, передбачених ч. 6 ст. 52 ЗУ ВП щодо черговості реалізації майна юридичної особи, у зв'язку з чим постає практичне питання про те, чи належить МПІВ боржника до першої черги майна, що безпосередньо не використовується у виробництві, чи до другої черги. У згаданій нормі йдеться про фактичне використання чи невикористання МПІВ у виробництві, тому універсальних способів встановлення, до якої саме черги належить МПІВ, не існує.

Певну інформацію можна одержати з даних бухгалтерського обліку боржника. Зокрема, якщо МПІВ належним чином обліковуються боржником — юридичною особою саме як нематеріальний актив, на синтетичному рахунку 12 “Нематеріальні активи”, то їх реалізація має відбуватись у другу чергу після майна, що безпосередньо не використовується у виробництві. Якщо ж належні боржникові — юридичній особі МПІВ до числа нематеріальних активів не введені, а відображені, наприклад, на субрахунку 286 “Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу”, то це свідчить про те, що МПІВ не призначені для використання у виробництві і, відповідно, можна реалізовувати такі МПІВ у першу чергу. Якщо ж належні боржникові — юридичній особі МПІВ не відображенні у бухгалтерському обліку взагалі (відповідно, на них не нараховується амортизація), то це може свідчити про те, що МПІВ не використовуються у виробництві, тож виконавець також має підстави для віднесення МПІВ до першої черги.

При цьому виконавцю слід враховувати, що дані бухгалтерського обліку не завжди відображають реальний стан використання боржником МПІВ. Наприклад, якщо МПІВ обліковані не як нематеріальні активи або не відображенні у бухгалтерському обліку взагалі, але доведено, що МПІВ фактично використовуються у виробництві, то звернення стягнення на них має відбуватись у другу чергу. Якщо ж, навпаки, за даними бухгалтерського обліку МПІВ значаться як нематеріальний актив, однак виконавець достовірно встановив із відповідним документальним підтвердженням, що цей актив безпосередньо не використовується у виробництві, то виконавець має право реалізовувати такі МПІВ у першу чергу. Виконавець у строк не пізніше п'яти робочих днів після ознайомлення з результатами визначення вартості чи оцінки арештованих МПІВ готує проект заявки на їх реалізацію.

Особливості складання заявки на реалізацію арештованих МПІВ полягають у відомостях, які слід навести в окремих розділах заявки, що розглянуті нижче. В решті порядок складання заявки на реалізацію такий самий, як і для іншого рухомого майна.

Розділ заявки	Відомості, які слід вказати
вид майна (зазначається відповідно до категорій, які використовуються на веб-сайті https://setam.net.ua/)	інше майно
найменування майна	Майнові права інтелектуальної власності
відомості про майно, яке передається на реалізацію, його склад, характеристики, опис	Детальний опис МПІВ, як у постанові про опис та арешт майна (коштів) боржника, якою накладено арешт на МПІВ
місцезнаходження майна	Місцезнаходження боржника
вартість майна, що передається на реалізацію	Вартість, визначена у звіті про оцінку МПІВ
фото- та/або відеоматеріали	Фотокопії або роздруковані дані з реєстрів, лінки на відповідні веб-сайти та їх копії, зображення примірників творів тощо

Зразок заповнення розділу заявки “відомості про майно, яке передається на реалізацію, його склад, характеристики, опис” на прикладі МПІВ на торговельну марку:

Майно:	Майнові права на торговельну марку
Склад майна:	<p>1) право на використання торговельної марки усіма не забороненими законом способами, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нанесення його на будь-який товар, для якого знак зареєстровано, упаковку, в якій міститься такий товар, вивіску, пов'язану з ним, етикетку, нашивку, бирку чи інший прикріплений до товару предмет, зберігання такого товару із зазначеним нанесенням знака з метою пропонування для продажу, пропонування його для продажу, продаж, імпорт (ввезення) та експорт (вивезення); • застосування його під час пропонування та надання будь-якої послуги, для якої знак зареєстровано; • застосування його в діловій документації чи в рекламі та в мережі Інтернет; <p>2) виключне право дозволяти використання торговельної марки;</p> <p>3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти використовувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зареєстрований знак стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг; • зареєстрований знак стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги; • позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг, якщо внаслідок такого використання ці позначення і знак можна сплутати; • позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги, або ці позначення і знак можна сплутати
Вид ТМ	Комбінована
Зображення ТМ	“МАРКА”
Номер свідоцтва	12345
Дата подання заявки	15.04.2016
Номер заявки	m201612345
Дата реєстрації ТМ	01.03.2017
Очікувана дата закінчення строку дії свідоцтва	15.04.2026
Класи МКТП ¹	Клас 12: автобуси; автобуси далекого прямування; автомобілі вантажні; автомобілі легкові Клас 39: автобусне перевезення; автомобільне перевезення

Заявка на реалізацію арештованих МПІВ подається ДП “СЕТАМ” разом із копіями виконавчого документа, постанови про опис та арешт МПІВ, звіту про їх оцінку та витягу з Державного реєстру обтяжень рухомого майна.

Реалізація відбувається за процедурою, визначеною Порядком.

Не реалізовані на електронних торгах МПІВ виставляються на повторні електронні торги за ціною, що становить 75% його вартості, визначеної у звіті про оцінку МПІВ. У разі повторної нереалізації МПІВ виставляються на треті електронні торги за ціною, що становить 50% його початкової вартості.

У разі продажу арештованих МПІВ боржника виконавець у визначені Порядком строки та за наявності передбачених Порядком підстав складає акт про проведення торги за фіксованою ціною або акт про проведені електронні торги — залежно від форми реалізації арештованого майна (електронні торги чи торги за фіксованою ціною).

У разі нереалізації МПІВ на третіх електронних торгах виконавець повідомляє про це стягувачу і у звичайному порядку пропонує йому вирішити питання про залишення за собою нереалізованих МПІВ.

У разі якщо стягувач виявив бажання залишити за собою нереалізовані МПІВ та виконав вимоги ч. 8 ст. 61 ЗУ ВП, МПІВ передаються стягувачу за ціною третіх електронних торгів або за фіксованою ціною. Про передачу МПІВ стягувачу в рахунок погашення боргу виконавець виносить постанову. За фактом такої передачі виконавець складає акт. Постанова та акт є підставами для подальшого оформлення стягувачем МПІВ права власності на передане майно.

¹ МКТП — міжнародна класифікація товарів і послуг.

Розділ 6. Перехід МПІВ у результаті звернення стягнення

Перехід МПІВ, на які звернено стягнення у виконавчому провадженні, відбувається у такі способи:

- шляхом проведення електронних торгів (як торгів за фіксованою ціною, так і електронних торгів із підвищенням ціни продажу);
- шляхом передачі стягувачу за ціною третіх електронних торгів або за фіксованою ціною;

Реалізація МПІВ боржника з електронних торгів оформлюється протоколом електронних торгів, який формується Системою реалізації майна автоматично, розміщується на веб-сайті СЕТАМ (<https://setam.net.ua>) та у відповідному особистому кабінеті відділу державної виконавчої служби або приватного виконавця з повною інформацією про переможця електронних торгів.

Після повного розрахунку переможця за придбане майно (у тому числі сплати винагороди організатору) на підставі протоколу про проведення електронних торгів та платіжного документа, що підтверджує сплату додаткової винагороди організатору (у випадку, якщо майно реалізувалося за ціною вищою за стартову), виконавець протягом п'яти робочих днів складає акт про проведені електронні торги та оформлює його згідно з вимогами п. 4, 5 Порядку.

Акт про проведені електронні торги виконавець видає або надсилає переможцеві електронних торгів не пізніше наступного робочого дня з дня його затвердження, а його копію — стягувачу, боржнику та через особистий кабінет приватного виконавця в системі електронних торгів — організатору торгів.

Діючим Порядком передбачено, що акт про проведені торги за фіксованою ціною підтверджує виникнення права власності у особи, що придбала рухоме майно, а акт про проведені електронні торги є документом, що підтверджує виникнення права власності на придбане майно у особи, що придбала рухоме майно. У ч. 9 ст. 61 ЗУ ВП встановлено, що постанова про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу та акт про таку передачу є підставами для подальшого оформлення стягувачем права власності на передане майно.

Зазвичай перехід прав на об'єкти інтелектуальної власності не потребує додаткового оформлення, однак якщо в силу вимог законодавства права на деякі об'єкти обліковуються в державних реєстрах, акт про проведені електронні торги або постанова виконавця разом з актом про передачу об'єкта МПІВ стягувачу є підставами для внесення відповідних записів у державних реєстрах.

6.1. Перехід авторських і суміжних прав

За результатами реалізації арештованих МПІВ боржника акт про проведені електронні торги та акт про проведені торги за фіксованою ціною будуть достатнім підтвердженням набуття МПІВ на об'єкти авторського права та суміжних прав.

Також достатнім підтвердженням набуття МПІВ на об'єкти авторського права та суміжних прав може вважатись постанова виконавця про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу та акт про таку передачу, хоч у ЗУ ВП прямо не зазначено, що ці документи є підставою виникнення у стягувача права власності на передане йому нереалізоване майно. Такий висновок випливає з аналізу ч. 9 ст. 61 ЗУ ВП, де зазначено, що постанова та акт є підставами для подальшого оформлення стягувачем права власності на передане майно. Разом з тим “подальше оформлення” стягувачем переданих йому МПІВ на об'єкти авторського права та суміжних прав не здійснюється, адже в Україні не існує системи будь-якого оформлення авторських і суміжних прав. Такі права виникають автоматично зі створенням відповідного об'єкта і переходять від автора (первісного суб'єкта прав) до інших осіб за правочинами, в порядку правонаступництва або з інших підстав, передбачених законом, без необхідності виконання будь-яких формальних процедур реєстрації чи посвідчення виникнення, передачі і набуття таких прав.

6.2. Перехід прав промислової власності

Майнові права на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин, породи тварин) базуються на реєстраційному принципі, тобто такі права виникають після державної реєстрації і посвідчуються спеціальним охоронним документом (патент, свідоцтво). Відповідно до ч. 2 ст. 1114 ЦК України факт передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до ЦК України або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації.

№	Об'єкт	Реєстр
1	Винахід	Державний реєстр патентів України на винаходи
2	Корисна модель	Державний реєстр патентів України на корисні моделі
3	Промисловий зразок	Державний реєстр патентів України на промислові зразки
4	Торговельна марка	Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг
5	Компонування (топографії) інтегральних мікросхем	Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем
6	Сорт рослин	Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні (Реєстр сортів)
		Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорти рослин (Реєстр патентів)
7	Порода тварин	Державний реєстр селекційних досягнень у тваринництві (Селекційний реєстр)

Акт про проведені електронні торги, акт про проведені торги за фіксованою ціною, постанова виконавця про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу та акт про таку передачу слід вважати достатньою підставою для внесення записів про перехід МПІВ до набувача у державні реєстри.

Державною реєстрацією переходу МПІВ, на які було звернуто стягнення у виконавчому провадженні, займається набувач таких прав. У ході виконання такої державної реєстрації набувачеві може знадобитися сприяння виконавця у формі надання на запит набувача або установи, яка веде відповідний державний реєстр, додаткових документів, які стосуються реалізації МПІВ (наприклад, виконавчий документ, акт виявлення МПІВ боржника, постанова про опис та арешт майна (коштів) боржника щодо МПІВ, заявка на реалізацію арештованих МПІВ, протокол торгів тощо).

Підписано до друку 02.10.2017
Формат 148x210 мм. Обсяг 40 сторінок.
Наклад 2700 прим.
Замовлення №145 від 02.10.2017 р.

Видавець і виготовлювач: ФОП Лопатіна О. О.
www.publishpro.com.ua
тел: +38044 501 36 70